

RAAP BELGIË – RAPPORT 1050

ARCHEOLOGIE NOTA

Ekeren Rozemaaipark te Antwerpen

[DEEL II: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN]

Bureauonderzoek – 2024A195

[COLOFON]

[TITEL] Archeologienota Ekeren Rozemaaipark te Antwerpen
Deel II: Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek – 2024A195

[VERSIE] 8 maart 2024

[AUTEUR(S)] N. Derweduwen

[PROJECTLEIDER] N. Derweduwen

[PROJECTMEDEWERKERS]

[PROJECTBEGELEIDER] N. Vanholme

[AARDKUNDIGE]

[RAAPPROJECT] 81310EKR001

[ERKEND ARCHEOLOOG] RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

[BEWAARPLAATS DOCUMENTATIE] RAAP België BV, Begoniastraat 13, 9810 Eke

[BEVOEGD GEZAG] Agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BV
Begoniastraat 13
9810 Eke
Telefoon 09/311 56 20
E-mail: raap@raap.be
Website: www.raap.be

© RAAP België BV, 2024

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

[DOOR VERGUNNINGVERLENER IN DE VERGUNNING OP TE NEMEN VOORWAARDEN]

Er dient geen aanvullend archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het volledige terrein wordt vrijgegeven binnen de grenzen van de geplande werken (diepte 2,10 m).

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	3
1 Inleiding	4
1.1 Administratieve gegevens	4
1.2 Samenvatting van het vooronderzoek	4
2 Gemotiveerd advies.....	6
2.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek	6
2.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site	6
2.3 Impactbepaling.....	6
2.4 Waardering van de archeologische site	6
2.5 Bepaling van de maatregelen	6
3 Programma van maatregelen – geen vervolg	7
3.1 Randvoorwaarden.....	8
4 Bibliografie	9
5 Lijsten van opgenomen figuren en tabellen	10
5.1 Figuren:.....	10
5.2 Tabellen:.....	10

1 INLEIDING

Dit programma van maatregelen is het tweede onderdeel van de archeologienota die door RAAP België werd opgesteld in het kader van het opmaken van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen in het plangebied Ekeren Rozemaaipark (Antwerpen). Dit document bevat de adviezen en/of maatregelen die werden opgesteld op basis van het tot nu toe uitgevoerde archeologische vooronderzoek (bureauonderzoek, beschreven in het bijgaande eerste deel: verslag van resultaten).

Het advies is een vrijgave van het plangebied binnen de grenzen van de geplande werken (diepte 2,10 m). De redenering die aan de basis ligt voor dit advies wordt in het hoofdstuk ‘Gemotiveerd advies’ uiteengezet. De verdere maatregelen die aan dit advies zijn gekoppeld worden toegelicht in één of meer programma’s van maatregelen in de daar op volgende hoofdstukken.

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Tabel 1. Administratieve gegevens.

Projectcodes agentschap Onroerend Erfgoed ¹ : - Projectcode bureauonderzoek	2024A195		
Onderzoekskader	Opstellen van een archeologienota voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen		
Erkend archeoloog	RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)		
Naam plangebied	Ekeren Rozemaaipark		
Adres	Ekeren Rozemaaipark		
Deelgemeente/gemeente	Antwerpen		
Provincie	Antwerpen		
Kadastrale gegevens	Antwerpen, 17e afdeling, Sectie F, percelen 615P, 615S, 615R, 590Z, 590A2, 589L, 590M, 590F, 591H1		
Oppervlakte betrokken percelen	244650 m ²		
Oppervlakte plangebied	37080 m ²		
Oppervlakte geplande bodemingrepen	37080 m ²		
Bounding box in Lambert-coördinaten:	zuidwest: noordoost:	X: 152581.13 X: 154143.17	Y: 217413.75 Y: 218476.23

1.2 SAMENVATTING VAN HET VOORONDERZOEK

RAAP België voerde een archeologisch vooronderzoek uit in het plangebied Ekeren Rozemaaipark te Antwerpen. Dit gebeurde in functie van het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen. Het archeologisch vooronderzoek heeft tot doel na te gaan of er kans is op de aanwezigheid van waardevolle archeologische resten.

Er zijn gegevens verzameld over de aardkundige, archeologische en historische context van het plangebied. Op basis daarvan is een archeologische verwachting opgesteld en is er nagegaan wat de invloed is van de werken op het archeologisch erfgoed. Deze onderzoekstappen hebben geleid tot een advies.

Topografisch gezien bevindt het plangebied zich in de alluviale vlakte van de Schelde. Hier kunnen afgedekte niveaus verwacht worden die op zich een matig potentieel op steentijdartefactensites meebrengen. Echter is de kans dat de geplande werken effectief dit niveau

¹ Voor elke fase van vooronderzoek is een projectcode bekomen bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Deze projectcode is op alle documenten van het vooronderzoek, registratie, verpakking van vondstenmateriaal en verpakking van stalen aangebracht.

zullen raken zeer klein. De verrichte landschappelijke boringen tonen tot 200 cm onder het maaiveld alleen maar estuariene, holocene pakketten aan. Mogelijks ontbreekt het relevante pleistocene niveau in zijn geheel.

Voor het plangebied geldt eveneens een lage verwachting op sporevindplaatsen vanaf het neolithicum tot en met de late middeleeuwen. De omgeving van het plangebied maakte deel uit van het overstromingsgebied van de Schelde en was bijgevolg onaantrekkelijk voor bewoning. Vanaf de indijkingen werd het gebied in gebruik genomen voor agrarische doeleinden. Het cartografisch materiaal toont aan dat het tot in de 20ste eeuw onbebouwd is gebleven en in gebruik was als akker- en weiland. Indien zich sporen manifesteren dan behoren deze hoogstwaarschijnlijk eerder tot *off-site* fenomenen te linken aan de landbouw, veenontginning, ontwatering van het landschap.

Hoewel er dus enige archeologische verwachting voor het plangebied geldt, is de trefkans op archeologische relictten zeer klein. Binnen het plangebied is een ophoging aanwezig van ca. 2 m. De geplande werken blijven binnen dit ophogingspakket en worden dus niet gezien als een bedreiging voor eventueel aanwezige archeologische resten. Er wordt bijgevolg een vrijgave geadviseerd.

2 GEMOTIVEERD ADVIES

In dit hoofdstuk voorafgaand aan het feitelijk programma van maatregelen (al dan niet bestaande uit meerdere onderdelen) wordt duidelijk gemaakt waarom er op basis van het archeologische vooronderzoek al dan niet aanvullend archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd in het kader van het dossier waar deze archeologienota deel van uitmaakt.

2.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

Op basis van de in het verslag van resultaten beschreven delen van het archeologische vooronderzoek werd een archeologische verwachting opgesteld en de afweging voor de noodzaak tot verder vooronderzoek heeft een voldoende gefundeerde conclusie opgeleverd.

De geplande werkzaamheden zullen geen impact hebben op de eventueel aanwezige archeologische resten. Hoewel er een bepaalde archeologische verwachting voor *off-site* fenomenen zoals landbouwactiviteiten, veenontginning, drainage... geldt voor het plangebied, is de trefkans tijdens de geplande werken zeer laag. De werkzaamheden beperken zich tot de diepte van het ophogingspakket.

2.2 DE AAN-/AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat het plangebied een lage archeologische verwachting kent. Topografisch gezien is het plangebied gelegen in de alluviale vlakte van de Schelde. Er kunnen vuursteenvindplaatsen verwacht worden in de laat-pleistocene fluviatiele en/of eolische afzettingen. De kans dat de geplande werkzaamheden echter dit niveau raken is zeer klein. De verrichte boringen tonen tot 200 cm onder het maaiveld alleen maar estuariene, holocene pakketten.

Voor jongere sporensites is de verwachting laag gezien de topografische ligging van het plangebied in overstromingsgevoelig gebied. Dat maakte het bijgevolg onaantrekkelijk voor bewoning tot de late middeleeuwen. Vanaf de indijkingen werd het gebied in gebruik genomen als landbouwgrond. Het historisch kaartmateriaal toonde dat de omgeving tot in de 20ste eeuw onbebouwd is gebleven.

2.3 IMPACTBEPALING

De geplande werkzaamheden zullen geen impact hebben op eventueel aanwezige archeologische resten. Immers hebben de uitgevoerde boringen aangetoond dat er ophogingspakket aanwezig is van minimaal 2 m dikte. De geplande werken beperken zich grotendeels tot een verstoring van ca. 60 cm diepte. Enkel het uitgraven van de beekvallei zal een diepere verstoring teweeg brengen. Deze betreft maximaal, in de punt van de V-vormige uitgraving, 2,10 m. De uitgravingen blijven dus beperkt tot het ophogingspakket.

2.4 WAARDERING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Het bureauonderzoek kon de aan- of afwezigheid van archeologische sporen niet aantonen.

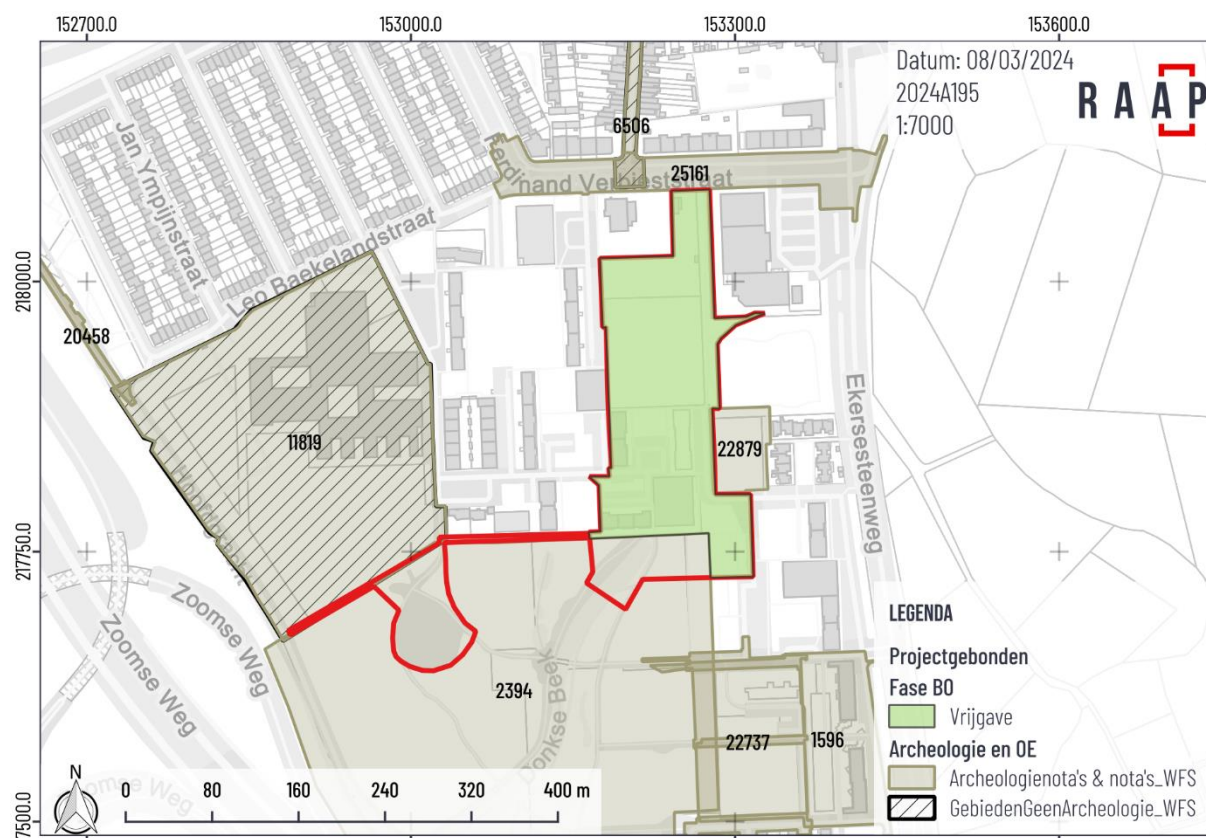
2.5 BEPALING VAN DE MAATREGELEN

In het volgende hoofdstuk (of de volgende hoofdstukken indien er meerdere maatregelen in parallel worden geadviseerd) wordt gespecificeerd welke maatregelen aan de voorgenoemde conclusies van het gemotiveerde advies worden gekoppeld.

3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN – GEEN VERVOLG

Er wordt geen aanvullend archeologisch onderzoek geadviseerd in het kader van deze archeologienota en de bijbehorende vergunningsaanvraag.

Wel blijft de meldingsplicht gelden bij toevallsvondsten (ofwel de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013). Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.²

Figuur 1. Weergave van het deel van het plangebied waarvoor het advies vrijgave geldt binnen het kader van deze archeologienota, geprojecteerd op het kadasterplan. De omliggende archeologienota's worden weergegeven met hun ID (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed, 2023; AGIV, 2024a).

² Procedure: een archeologische toevallsvondst dient binnen drie dagen gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed, waarbij de vondst en haar vindplaats beschermd worden tot tien dagen na het vinden. De melding kan gemaakt worden via de website: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/vondstmeldingen/toevallsvondsten/formulier>.

Figuur 2. Projectie van het deel van het plangebied waarvoor het advies vrijgave geldt binnen het kader van deze archeologienota op een recente luchtfoto (bron: AGIV, 2024b).

3.1 RANDVOORWAARDEN

De vrijgave van het plangebied is geldig voor de huidige geplande werken. De werken beperken zich in diepte tot maximaal 2,10 m. Het plangebied kan dus niet opgenomen worden als zone op de GGA-kaart (Gebieden waar Geen Archeologisch erfgoed verwacht wordt). Het is namelijk op basis van het bureauonderzoek niet mogelijk aan te tonen of er al dan niet archeologische waarden onder het ophogingspakket bewaard zijn binnen het plangebied. Het is dan ook niet toegestaan de diepste uitgravingen te betreden met zware machines, gezien het niet uitgesloten is dat zich onder het ophogingspakket nog een intacte bodem bevindt.

4 BIBLIOGRAFIE

UITGEGEVEN BRONNEN:

ONUITGEGEVEN BRONNEN:

GERAADPLEEGDE WEBSITES:

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED (2023) *LOKET ONROERENDERFGOED*. BESCHIKBAAR OP: [HTTPS://LOKET.ONROERENDERFGOED.BE](https://loket.onroerenderfgoed.be).

GERAADPLEEGD KAARTMATERIAAL:

AGIV (2024A) AGENTSCHAP VOOR GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: GROOTSCHALIG REFERENTIEBESTAND (GRB). BESCHIKBAAR OP: [HTTP://WWW.GEOPUNT.BE/CATALOGUS/DATASETFOLDER/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162](http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162).

AGIV (2024B) ORTHOFOTOMOZAÏEK, MIDDENSCHALIG, WINTEROPNAMEN, KLEUR, MEEST RECENT, VLAANDEREN. AGENTSCHAP INFORMATIE VLAANDEREN. BESCHIKBAAR OP: [HTTP://WWW.GEOPUNT.BE](http://www.geopunt.be).

OVERIGE BRONNEN:

5 LIJSTEN VAN OPGENOMEN FIGUREN EN TABELLEN

5.1 FIGUREN:

Figuur 1. Weergave van het deel van het plangebied waarvoor het advies vrijgave geldt binnen het kader van deze archeologienota, geprojecteerd op het kadasterplan. De omliggende archeologienota's worden weergegeven met hun ID (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed, 2023; AGIV, 2024a). 7

Figuur 2. Projectie van het deel van het plangebied waarvoor het advies vrijgave geldt binnen het kader van deze archeologienota op een recente luchtfoto (bron: AGIV, 2024b). 8

5.2 TABELLEN:

Tabel 1. Administratieve gegevens 4